

LBRIS

We know
books

Simon **Hughes**

SALAH

BIOGRAFIA

Traducere din limba engleză de
Iulia Dromereschi

**pilot
books**

Titlul original al acestei cărți este *Chasing Salah. The Biography* de SIMON HUGHES

Copyright © Simon Hughes, 2024

Copyright © Pilot Books, 2025, pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate. Cu excepția situației în care doriți să inserați citate scurte în cadrul unei recenzii, nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, fără acordul scris din partea editorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HUGHES, SIMON

Salah : biografia / Simon Hughes ; trad. din lb. engleză de Iulia Dromereschi. -

București : Pilot Books, 2025

ISBN 978-630-6646-24-1

I. Dromereschi, Iulia (trad.)

796

929

EDITORI	Oxana Ungureanu Bogdan Ungureanu
DESIGN	Faber Studio
COPERTĂ	Magda Radu
REDACTARE	Ilinca Mitrea
CORECTURĂ	Adriana Frățianu
DTP	Laura Carip
CARACTERE	Objectiv, Yoga
TIPĂRIT ÎN	România
PRODUCȚIE	Artprint

Căutând în lumi diverse, conectate de mentalitatea flexibilă, orientată spre creștere, adunăm piese din puzzle-ul care formează ghidul de navigare al celor care caută echilibrul dintre inspirație și performanță.

Prin cărțile publicate, PILOT BOOKS se alătură campaniilor de conștientizare a importanței mișcării corpului și dezvoltării continue a minții prin analiză, introspecție și învățare.

WWW.PILOTBOOKS.RO

FB.COM/PILOTBOOKS.RO

INSTAGRAM.COM/PILOTBOOKS.RO

CUPRINS

Cuvânt-înainte de Andreea Giuclea	009
Prolog. Drumul cel lung	013
Capitolul 1. Regele egiptean	021
Capitolul 2. Parfum de iasomie	031
Capitolul 3. Ochii și datele	042
Capitolul 4. Pericolul de a juca fotbal în Egipt	071
Capitolul 5. Albaștrii	094
Capitolul 6. Schemele piramidale	125
Capitolul 7. Mândria arabilor	144
Capitolul 8. Templul	166
Capitolul 9. Campionul Africii	191
Capitolul 10. Lupta pentru independență	222
Capitolul 11. Big deal	243
Capitolul 12. Va fi haos!	274
Mulțumiri	299

pentru disciplina, dăruirea și perfecționismul său și credința că între cei care dau totul pe teren și cei care dau totul în peluză există o legătură inseparabilă. E nevoia de a crede că unele întâlniri și povești sunt menite să se întâmple, oricât de departe și de improbabil încep.

Andreea Giuclea,
realizatoarea newsletterului
Povești din sport

Prolog

Drumul cel lung

Mohamed Salah își începea drumul spre Cairo pentru antrenamente, făcând zilnic naveta pe un drum fără nume. De fapt, era mai degrabă o cărare pietroasă care lega satul Nagrig de alt drum, pe care-l făceau cunoscut doar două dintre localitățile prin care trecea: Tanta și Basyoun. În toilul verii, era deja caniculă când pornea de dimineață, însă iarna soarele rămânea jos pe cer, iar în acea parte a Deltei Nilului temperaturile scădeau, lăsând câmpurile de iasomie și de ceapă albă scâldate în rouă.

Prima problemă logistică pentru Salah, care avea doisprezece ani când și-a început această rutină solitară, era lipsa unui mijloc de transport sigur care să-l ducă în cel mai apropiat orașel din prima parte a drumului: microbuzul. Dacă dorești să călătorești prin Egipt cu un buget redus, sistemul de microbuze este vital - doar că nu prea există un sistem, ci mai degrabă o rețea neoficială, în cadrul căreia călătorii se bazează pe apariția unui număr suficient de pasageri care să acopere costul combustibilului și care să-i asigure destui bani șoferului încât să fie convins să pornească la drum. Dacă ești primul care urcă, aștepți de obicei ceva vreme până se umple microbuzul. Efectul de domino se aplică oricui vrea să urce pe traseu.

Ca să-ți faci o idee despre microbuz, imaginează-ți o conservă cu sardine pe roți. Nu-s tocmai confortabile și nici frumos mirositoare. Sunt mai mici decât o rulotă, au două sau

trei rânduri a câte trei sau patru locuri tapitate cu piele artificială, aproape lipite de spătarele celor din față. Nu sunt făcute pentru oameni înalți și, din fericire pentru Salah, era destul de scund pentru vârsta lui, la fel ca mulți băieți din mediul rural. Orice înălțime ai avea, însă, e imposibil să faci un drum cu microbuzul fără să te lovești la cap, din cauza gropilor pe care șoferii nu le ocolesc, chiar dacă știi de existența lor.

Salah trebuia să ajungă în Cairo după-amiaza, cât mai devreme. Avea nevoie de aprobarea din partea școlii și pleca de obicei de la ore la 9 dimineața, după ce ajunsese cu doar două ore înainte. Dacă totul mergea conform planului, avea la dispoziție trei ore să parcurgă cei 120 de kilometri de drumuri lăturalnice, dar nu se întâmpla mereu așa. Trebuia să-și lase niște timp de rezervă, în caz că mergea prost ceva, în special în zilele în care traficul se înrăutățea când ajungea la Cairo, sau, cum a învățat cu timpul, în zilele în care unul dintre șoferi părea să fi stat până târziu cu o seară înainte, ceea ce ducea întotdeauna la întârzieri.

Erau patru segmente de drum. Într-o zi bună, primul dura jumătate de oră, al doilea o oră, al treilea alte două ore și ultimul între patruzeci și cinci de minute și o oră. Asta fără a mai pune la socoteală pauzele, așteptarea următorului microbuz întârziat sau a celorlalți pasageri.

La fel ca „sistemul“ de transport, „stația“ de la capătul primei bucați, din Basyoun, nu era tocmai amenajată. Era mai degrabă un punct de adunare de la periferia orașelului, unde insectele atacau măgarii, iar măgarii încercau să găsească umbră între căruțele de lemn. Nimeni nu știa de cât timp lucrau șoferii, însă părea să le placă odihna. Se adunau într-un cerc conspirativ, puffăind tutun rulat de parc-ar fi fost o probă la Jocurile Olimpice.

La radio pârlăiau citate din Coran, iar pasagerii mai vocali îi aminteau șoferului că era timpul să plece. E greu de imaginat că Salah, nici măcar adolescent pe-atunci, se număra printre ei. În mediile familiare, era destul de încrezător, dar toată această

călătorie trebuie să fi fost deosebit de stresante, mai ales la început, pe măsură ce se îndepărta de aerul curat, de liniștea și de izolarea din Nagrig și se apropia de magnetismul și haosul unuia dintre cele mai mari orașe din Africa.

Din Basyoun pleca un alt microbuz spre capriciosul oraș numit Tanta, unde Salah a fost înscris pentru prima dată la un club de fotbal. Femeile occidentale erau avertizate să nu viziteze Tanta, din cauza numărului ridicat de atacuri. În 2011, în timpul revoluției egiptene, orașul a fost martor la o baie de sânge, când armata a obligat protestarii să se împrăștie, împușcând la întâmplare. În apropiere de „stație“, care era, din nou, o amenajare informală aflată sub un pasaj uriaș suspendat din beton, avea să apară mai târziu o pictură murală cu Salah însuși, pe un zid de lângă o serie de găuri de glonț - o amintire, pentru oricine știe să caute, a situației în care s-a aflat recent Egiptul.

Mai erau câteva ore bune până la Piața Ramses din Cairo. Și totuși, orașul este atât de întins, că ajungi în împrejurimile pieței mult mai devreme. Dintr-odată, peisajul rural se schimbă și vezi oameni peste tot. Este nedrept față de oraș să încerci să-l redai în înregistrări video, fotografii sau în cuvinte. Poate că ai nevoie doar de termenul „pandemoniu“, mai ales din cauza numărului imens de vehicule care-ți dau impresia că frânele lor sunt atașate direct de claxoane. În acest vacarm, totul funcționează într-un mod straniu: niciun portbagaj nu pare să se închidă, astfel încât dacă un șasiu lovește o porțiune neregulată de asfalt, se deschide brusc și dezvăluie orice-ar conține - uneori chiar animale vii.

Salah mai avea încă de parcurs o bucată de drum, chiar și după ce ajungea în Piața Ramses, unde este o stație adevărată și simți că toți oamenii din lume coboară acolo. Clubul lui, El Mokawloon, se afla în cealaltă parte a orașului. Odată ajuns, după ce a înfruntat traficul sufocant, lăsând poluarea întregului oraș să-i intre pe căile respiratorii și să-i invadeze plămâni,

după ce unghiile lui deveneau mizerabile, mai avea de urcat un deal, timp de vreo 20 de minute.

În sfârșit, era acolo! Deși credea încă de pe-atunci că merita să facă tot acest efort, că urma să realizeze ceva măreț, nu și-ar fi putut imagina unde avea să-l ducă dedicarea.

În 2019, am devenit unul din numeroșii jurnaliști care au încercat să parcurgă traseul cu pricina. Când drumul de la Tanta la Cairo s-a aglomerat, mi-am dat seama că eram un adult însoțit de un ghid și că, prin urmare, nu puteam să înțeleg cu adevărat prin ce a trecut Salah. El era singur, în lumea lui, privind peisajul schimbător, trecând de la o zi monotonă la alta și sperând că povestea lui avea să fie diferită de a celorlalți băieți care-și părăseau satele în căutarea faimei, banilor și a succesului în lumea sportului.

Salariul pe care-l încasa la Cairo nu era suficient nici măcar ca să acopere biletele de microbuz. Tatăl lui, care făcea un profit rezonabil de pe urma culturilor de iasomie din Nagrig, puneva diferența. În Egipt s-au schimbat multe de atunci, însă nu totul, așa cum va ilustra și această carte. Din cauza declinului economic, salariul de la El Mokawloon ar fi însemnat doar două lire sterline douăzeci de ani mai târziu, când, în 2024, la treizeci și doi de ani, Salah era așa de talentat și de popular și era promovat de atât de multe branduri, încât făcea aproape un milion de lire sterline pe săptămână.

Cândva fusese un puști anonim, dintr-un loc despre care nici măcar egiptenii nu prea auziseră. Dar din 2017, când a semnat un contract cu Liverpool, clubul pe care l-a ajutat ulterior să revină la gloria din trecut, Salah a devenit unul dintre cei mai ușor de recunoscut fotbaliști de pe planetă.

Acum el este pentru Egipt ceea ce Lionel Messi este pentru Argentina, iar Cristiano Ronaldo pentru Portugalia. În Europa, oamenii au o idee despre cât de celebru e Salah la

el acasă - dar oare chiar înțeleg totul? Și povestea lui, și cea a Egiptului sunt unice. Vorbim despre o țară care a produs cele mai de succes echipe de pe continentul african, dar care până la Salah n-a reușit să dea un superstar precum Didier Drogba din Coasta de Fildeș sau Samuel Eto'o din Camerun.

În timp ce națiunile de top în domeniul sportiv din Europa sau din America de Sud au constant doi-trei jucători de renume, Salah este primul egiptean care nu doar că s-a descurcat de minune în afara țării sale, dar a devenit și unul dintre cei mai buni fotbaliști. Niciun egiptean n-a mai suscitât un asemenea interes atât acasă, cât și în alte părți ale lumii, iar asta îl pune sub o presiune atipică. Niciun fotbalist european nu ar fi trebuit să facă față unei examinări atât de atente din partea publicului. Pentru Egipt, Salah e singur. Există doar el.

Egiptul este o țară conservatoare, dar împătimită, nebună după fotbal. Egiptenii tind să se atașeze de personalități masculine puternice, încă de pe vremea faraonilor. Dar Salah nu pare să se potrivească profilului. Așadar, relația cu propria țară este complicată și toată lumea știe asta, chiar dacă el rămâne cel mai cunoscut nume din Egipt și este, în continuare, urmărit de o groază de persoane.

Dar evocă oare același tip de emoție precum Drogba, un jucător care a ajutat la încheierea unui război civil? Mulți ani mai târziu, Drogba a mers la o bancă din Abidjan și a fost nevoit să iasă prin spate, fiindcă începuse să se adune lume. Un bărbat l-a văzut ieșind, s-a apropiat de el și s-a entuziasmat atât de mult încât a început să-și dea hainele jos de pe el. Există un atașament puternic față de personalități precum Drogba, fiindcă oamenii simt că pot rezona cu el. Poate că asta-i lipsește lui Salah.

* Pe fundalul războiului civil izbucnit încă din 2002, Coasta de Fildeș a învins Sudanul și s-a calificat la Campionatul Mondial din 2005. În urma acestei victorii, ivorianul Didier Drogba a ținut un discurs înflăcărat în care solicita încetarea imediată a conflictului. (n. red.)

Unora li se pare că este un tip neobișnuit, dar asta poate pentru că tinde să construiască ziduri de apărare între el și ceilalți. Dacă face greșeli, nu aflăm nimic despre ele. Nu pare să aibă defecte naturale. Într-atât de bune sunt prestația și rezultatele lui.

La Liverpool, e jucătorul ale cărui statistici fac să pară realizabil imposibilul. Impactul pe care l-a avut asupra clubului se datorează faptului că a ajuns la o sută de goluri mai repede decât orice alt jucător. La finalul celui de-al șaptelea sezon pe Anfield, înscrisesse de mai multe ori decât oricare alt african în Premier League, iar la momentul scrierii acestei cărți, în septembrie 2024, totalul său de 214 goluri însemna că se apropia de locul al patrulea în clasamentul celor mai buni marcatori din istoria clubului, depășind încă de pe-atunci doi dintre cei mai faimoși fotbaliști ai săi, Sir Kennedy Dalglish și Steven Gerrard.

În timp ce Dalglish și-a întărit statutul prin succesele obținute ca antrenor, iar Gerrard rămâne căpitanul cel mai longeviv, amândoi, la fel ca Salah, nu erau atacanți în toată regulă. Astfel, statisticile lui Salah devin cu atât mai remarcabile: cele 158 de goluri din perioada Premier League bat orice record de la crearea competiției, în 1992. Asta înseamnă că Salah îi depășește pe Robbie Fowler și pe Michael Owen, chiar dacă el era extremă, iar ei, atacanți centrali.

De-a lungul carierei sale la Liverpool, cele 47 de goluri ale lui Salah îl clasează pe primul loc în topul marcatorelor din competițiile europene. De asemenea, a câștigat trei Ghete de Aur în Premier League. Înscrisa tocmai când conta mai mult, fie c-a fost vorba de un penalti în finala Champions League, fie de cele 15 goluri în 16 meciuri disputate cu Manchester United. Niciun alt jucător din istoria Cormoranilor nu a înscris de atât de multe ori împotriva nemiloșilor rivali regionali.

Salah a devenit omul de încredere al echipei în ceea ce privește disponibilitatea și randamentul, așa că aproape a fost luat de bun. De două ori a fost ignorat pentru Jucătorul Anului

în Premier League, inclusiv în 2018/2019, când a ieșit marcatorul diviziei și a încheiat sezonul câștigând Champions League. Dar a primit recunoașterea meritată?

Probabil nu e deloc în favoarea lui că nu acordă aproape niciodată interviuri și că, atunci când o face, spune foarte puține despre el însuși. Ce vede toată lumea este un familist muncitor, care duce o viață simplă și care nu pare să se oprească din marcat. Consecvența lui l-a făcut să fie tot timpul vizibil, ceea ce a generat o senzație de familiaritate. Totuși, discreția s-a tradus în faptul că abia îl cunoaștem, cu toate că a fost mereu sub ochii noștri. Nu a discutat niciodată public despre ce simțea în interiorul lui și nici nu cred că o va face vreodată, fiindcă aceasta este imaginea pe care și-a construit-o și pentru că este conștient de potențialele urmări ale unei asemenea deschideri, în special într-o țară atât de autoritară precum Egiptul, unde trăiește o parte din familia lui.

Asta înseamnă că această carte nu include un interviu sau un comentariu în exclusivitate din partea lui Salah. Dacă ar fi discutat cu mine, ar fi susținut indirect cuprinsul cărții, iar asta l-ar fi putut plasa într-o poziție dificilă, mai ales acasă, unde fiecare declarație publică a sa este monitorizată de stat.

Dar nici dacă aș fi stat de vorbă cu el nu cred că aș fi simțit că mă apropiez mai mult de adevăr. Știam și că o astfel de cooperare ar fi putut compromite demersul jurnalistic și, mai presus de toate, mi-am dorit ca această carte să fie un material cuprinzător, care să exploreze cele mai importante relații ale sale și să explice energia incomparabilă care gravitează în jurul său.

Mulți din apropiații lui Salah ar fi avut de suferit anumite consecințe dacă ar fi fost de acord să vorbească deschis despre el: dacă încă erau angajați la Liverpool, ar fi fost nevoie de aprobarea clubului și, prin urmare, informațiile pe care puteau să mi le ofere erau limitate. În fond, unii dintre ei nu voiau decât să-și protejeze propriile slujbe.

Între timp, alte surse știau foarte bine care ar fi problemele pe care le-ar fi întâmpinat dacă își asociau numele unui citat care n-ar fi fost pe placul unei persoane influente în Egipt sau la Liverpool sau, de ce nu, lui Salah însuși.

Asta explică de ce unele subiectele delicate presupun conversații neoficiale, care au reprezentat fundamentul jurnalismului de când acesta a început să joace un rol esențial în societatea democratică.

O astfel de dinamică a echivalat cu faptul că, asemeni fundașilor din Premier League, mai ales între 2017 și 2020, am simțit că mereu alergam după el.

Ce mi-a fost clar despre Salah este că, deși se percepe ca fiind o persoană independentă, cum a făcut-o cândva și Michael Jordan, se bucură că oamenii din regiunea lui de proveniență rezonează cu povestea lui.

Pe această cale ar reuși să creeze un liant între cele două lumi, întrucât el însuși speră că și alți fotbaliști musulmani, mai ales din Egipt, îi vor călca pe urme.

Dar eu nu sunt sigur că o vor face. Ar avea nevoie de abilități speciale și de o personalitate aparte pentru a depăși toate distragerile cu care s-a confruntat Salah.

E posibil ca el să fie unic.

Capitolul 1

Regele egiptean

La sud de centrul orașului Liverpool, arcada decorativă chinezească, care, de altfel, este cea mai mare de acest gen din afara Chinei, simbolizează prezența celei mai mari comunități chinezești din Europa. Zona în care se află aceasta se prelungește de-a lungul străzii Upper Parliament, unde câteva case în stil georgian încă păstrează urme ale locuitorilor originari din statele vest-africane și din Insulele Caraibe, care obișnuiau să fie activi în viața de noapte a orașului. Districtul din spatele acestei zone a ajuns cunoscut după codul poștal, L8, iar acum este ceva obișnuit să vezi aici magazine care au legături cu cornul Africii sau cu Orientul Mijlociu. Aceste mărci distinctive îți amintesc că Liverpool este mai degrabă multiethnic decât multicultural. Senzația de segregare persistă, dat fiind că se întâmplă foarte rar să vezi aceste comunități străine în alte părți ale orașului, mai ales în nord, care este cu desăvârșire alb.

Puterea orașului s-a extins din port, care a fost cândva cel mai mare din Imperiul Britanic, cu excepția Londrei. Dacă privești cu atenție în jur, vezi peste tot reminiscențe ale trecutului: statuile, drumurile, clădirile și docurile sunt numite după oameni a căror influență a sporit de pe urma comerțului cu sclavi, industrie ce i-a îmbogățit considerabil pe unii localnici.

Politica din Liverpool face ca identitatea acestuia să fie și mai complexă. În ciuda faptului că a fost cândva dominat

de politicieni de dreapta, la fel ca multe alte orașe din Anglia, începând cu 1979 a avut loc o reorientare spre stânga, când strategiile economice neinterventioniste ale lui Margaret Thatcher au lovit din plin orașul. Ideea „declinului controlat“ a ajuns la nivel guvernamental și, la finalul mandatului ei, unsprezece ani mai târziu, dovezile din Liverpool, care s-a simțit limitat în toate felurile, sugerau că politica fusese implementată. Cu toate că orașul s-a identificat cu politica de stânga încă de pe-atunci, ar fi mai realist să-l definim ca fiind într-o continuă opoziție. La un an de la instalarea la putere a Noilor Laburiști, spre finalul anilor 1990, localnicii au votat un consiliu liberal-democrat, care a guvernat mai bine de un deceniu.

Toate acestea au întreținut existența mentalității de outsider, iar Liverpool a fost acuzat în repetate rânduri de separatism. Mulți, deși nu toți, dintre locuitorii orașului nu simt că empatizează cu dezbaterea națională. În vara anului 2024, când s-au făcut arestări în urma revoltelor instigate de extrema dreaptă în Liverpool, mulți dintre cei pe care-i așteptau dosare penale locuiau în Merseyside. Această realitate dură a fost o reamintire a faptului că nu toate atitudinile sunt la fel. Mulți localnici preferă pur și simplu să ignore tensiunile care mocnesc în fundal.

Imaginea asta subliniază motivul pentru care 2018 a fost un an special pentru Liverpool. Centrul orașului înflorea, la un deceniu după ce deținuse titlul de Capitală Europeană a Culturii, în timp ce alte părți ale regiunii începeau din nou să scârțâie, după opt ani de austeritate. Liverpool era subfinanțat, iar printre locurile care exemplificau cel mai elocvent sărăcia lucie existentă se numărau zonele din preajma stadioanelor deținute de cluburile de fotbal locale, Liverpool FC și Everton FC. Unsprezece dintre cartierele orașului se aflau în topul de 1% al celor mai defavorizate din țară, inclusiv Anfield și Walton,

unde multe familii, chiar și cele cu membri care aveau locuri de muncă, depindeau de băncile de alimente.

Așa cum s-a întâmplat adesea în istoria orașului, salvarea # a datorat parțial succesului uneia dintre echipele sale de fotbal. Liverpool FC era antrenată de carismaticul german Jürgen Klopp. Revenit în Champions League doar pentru a doua oară în opt ani, clubul redevenea relevant pe scena care-l făcuse cândva faimos. Până la debutul sezonului 2017-2018, Liverpool câștigase cupa europeană a Champions League de cinci ori, record care-i făcea cea mai de succes echipă din Anglia.

Ce era diferit la acea echipă față de cele din trecut era modul în care își afișa convingerile religioase, mai ales în cazul atacului care avea să devină unul dintre cele mai redutabile din Europa. Când Roberto Firmino, creștin evanghelic din Brazilia, # a alăturat echipei în 2015, acesta a fost flancat de doi jucători musulmani practicanți. Primul, venit în 2016, fusese Sadio Mané, un senegalez care fusese fotografiat spălând podelele într-o moschee din Liverpool și care își făcea cumpărăturile într-un supermarket, purtând o tunică tradițională vest-africană și sandale. Chiar dacă cel de-al doilea venit, Mohamed Salah, fusese cel mai scump transfer din istoria clubului, nimeni nu se aștepta la altceva din partea lui când a venit, în 2017, din cauza eșecului său de a se face remarcat la Chelsea în perioada anterioară petrecută în Premier League.

Nici măcar recrutorii de la Liverpool nu prevăzuseră un asemenea impact când îi recomandaseră lui Klopp să-l ia. Dar, la finalul primului său sezon pe Anfield, Liverpool era din nou calificată în finala Champions League, în mare parte mulțumită celor 44 de goluri marcate de Salah în 52 de meciuri. Această realizare conferea echipei senzația de invincibilitate: cu el, totul părea posibil.

În consecință, a început să se răspândească Salah-mania, până în punctul în care, în timpul Mondialei din 2018, a devenit

o obișnuință pentru suporterii Liverpool, indiferent de rasă sau religie, să se adune în moscheea Abdullah Quilliam din oraș.

Quilliam, avocat de meserie, fusese preot metodist până în 1887, când, în urma unei călătorii în Maroc, devenise primul creștin din Anglia victoriană care s-a convertit la islamism. Salah a înscris golul care a trimis echipa în marele turneu pentru prima dată în douăzeci și opt de ani.

Centrul irlandez din Liverpool se afla la doar câteva străzi distanță și, deși Irlanda nu se calificase, tricolorul ei flutura de la geamurile moscheii. Golurile lui Salah, la fel ca reacția sa la unele din acestea (făcea *sujood*, mățăniile caracteristice rugăciunilor islamice), l-au ajutat să ridice bariera percepțiilor negative despre musulmani, pe care mulți lideri și multe instituții nu reușiseră s-o clinească.

Un studiu al Stanford University din SUA a dezvăluit că numărul de crime cauzate de ura de rasă din Merseyside a scăzut după sosirea lui Salah la Liverpool. În timp ce crimele erau cu 18,9% mai puține decât estimarea oficială, social media înregistra o scădere de 53% a postărilor antimusulmane ale fanilor Cormoranilor, care-l numeau „regele egiptean” și pretindeau că „m-aș face și eu musulman” când îl elogiau.

Salah reușise asta fără să țină vreun discurs motivațional. De fapt, cele mai multe cuvinte pe care le rostea erau fade. Tot ce a făcut a fost să înscrie câteva goluri pentru o echipă foarte îndrăgită, care începea din nou să câștige, dar, în clipa aceea, amintea tuturor care era credința lui, printr-un simplu gest, făcut de miliarde de oameni în timpul rugăciunilor zilnice.

Golul care a avertizat restul ligii că Salah era un jucător diferit față de cel care părăsise Chelsea, după doar nouă ore de fotbal în Premier League, a avut loc în meciul cu Arsenal, pe Anfield în august 2017. Echipa oaspete avea corner, dar când Liverpool s-a desprins de la marginea

terenului propriu, mingea era la Salah și i-a luat doar 12,96 secunde ca s-o trimită în poartă. Liverpool a câștigat meciul cu 4-0. Câteva luni mai târziu, când echipa a marcat tot atâtea goluri la West Ham, unul a fost al lui Salah. Din nou, acesta a fost înscris cu o viteză incredibilă, în timpul unui contraatac.

Ținând cont de cât de repede și-a lăsat Salah amprenta la Liverpool, e ușor de uitat că parteneriatele din jurul lui mai degrabă au evoluat decât să sosească deja formate. În anii care au urmat, numele lui Salah avea să fie asociat cu Mané și Firmino, la fel cum suporterii înrăiți ai Liverpool își aminteau de parteneriate precum Toshack și Keegan, Rush și Dalglish, și de altele mai recente cum ar fi Torres și Gerrard. Dar, după cum avea să recunoască Salah mult mai târziu, „În primul sezon nu am putut face *pressing*. A durat ceva vreme până ce l-am făcut cum trebuie. Nu te adaptezi prea ușor la sistemul nostru, de *anti-pressing*.”

Partea de început a carierei lui Salah la club a fost marcată de rezultate neutre. După ce a distrus Arsenal pe Anfield, Liverpool a fost călcată în picioare cu 5-0 de Manchester City, într-un joc puternic influențat de roșul încasat de Mané pentru o lovitură cu piciorul la portarul brazilian Ederson. În luna următoare, a pierdut 4-1 pe Wembley, cu Tottenham, înainte să rateze complet o victorie la trei goluri diferență cu Sevilla, în Champions League, ajungând să se agațe de un egal.

În primele nouăsprezece meciuri de Premier League pentru noul lui club, Salah a început ca numărul șapte, pe lângă Mané și Firmino, Klopp folosindu-i pe Philippe Coutinho, Daniel Sturridge și Dominic Solanke ca parte din rotația sa. Când cei care urmau să devină un trio faimos au început ca titulari, Liverpool a câștigat doar trei din primele șapte meciuri.

Aceste rezultatele inițiale nu ofereau niciun indiciu cu privire la ce le pregătea viitorul, dar repetarea sesiunilor de antrenament a ajutat la dezvoltarea unor metode. Adesea, un atac